

Vaarallisia kemikaaleja koskevat luokituskriteerit ja merkintävaatimukset uudistuvat

EU:ssa joulukuussa 2008 hyväksytty uusi kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva asetus, ns. [CLP-asetus](#) (Classification, Labelling and Packaging of substances and mixtures), tuli voimaan 20.1.2009 ja siirtymäaikojen jälkeen se korvaa EU:n nykyisen asiaa koskevan lainsäädännön.

Asetuksessa säädetään niistä kriteereistä, joiden perusteella kemikaali (aine tai aineiden seos) luokitellaan vaaralliseksi. Vaaralliseksi luokiteltu kemikaali voi olla esimerkiksi syttyvä, välittömästi myrkyllinen tai ympäristölle vaarallinen. CLP-asetus antaa myös säännöt siihen, kuinka vaaralliseksi luokiteltu kemikaali pitää merkitä ja pakata, jotta sitä voi käyttää turvallisesti. Varoitusmerkintöihin kuuluu lisäksi erilaisia vaara- ja turvalausekkeita sekä huomiosanoja.

Nykyiset varoitusmerkit:

Uudet varoitusmerkit:

CLP-asetus perustuu maailmanlaajuisesti hyväksytyyn kemikaalien luokitusta ja merkintöjä koskevaan GHS-järjestelmään ja EU:n nykyiseen vaarallisten kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevaan sääntelyyn. Asetuksen tavoitteena on lisätä terveyden ja ympäristön suojelua ja samalla taata kemikaalien ja eräiden asetuksen mukaisesti luokiteltavien esineiden vapaa liikkuvuus EU-markkinoilla.

Myös kansallisiin säädöksiin tehdään muutoksia

CLP-asetus on sellaisenaan voimassa kaikissa EU:n jäsenmaissa, ja sillä kumotaan siirtymäaikojen jälkeen EU:ssa nykyisin voimassa olevat, kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevat säädökset eli ns. ainedirektiivi ja seosdirektiivi. Nämä direktiivit on Suomessa toimeenpantu kemikaalilakiin, kemikaaliasetukseen sekä eräisiin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksiin sisältyvillä säännöksillä. Siirtymäaikojen jälkeen myös nämä kansalliset säännökset kumotaan.

Muun muassa kemikaalilakiin on lisättävä säännökset CLP-asetuksen valvonnasta, asetuksen edellyttämästä kansallisesta neuvontapalvelusta, toimivaltaisista viranomaisista sekä asetuksen rikkomisesta seuraavista rangaistuksista. Näitä säännöksiä koskeva hallituksen esitys kemikaalilain muuttamiseksi on valmisteilla sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä (hankenumero [STM008:00/2009](#))

Siirtymäajat

CLP-asetuksessa annetaan aineiden luokitukselle, merkinnöille ja pakkaamiselle uuden asetuksen mukaisesti siirtymäaika 1.12.2010 asti, ja seosten luokitukselle, merkinnöille ja pakkaamiselle aina 1.6.2015 asti. Näihin päivämääriin saakka on mahdollista käyttää nykyisiä säännöksiä ja luokitella, pakata ja merkitä kemikaalit nykyisen sääntelyn mukaisesti. Uutta järjestelmää voi kuitenkin alkaa noudattaa jo ennen siirtymäaikojen päättymistä. Jos uutta järjestelmää noudattaa jo ennen siirtymäaikojen päättymistä, on huomattava tehdä *merkinnät* kemikaalin pakkaukseen liitettävään varoitusetikettiin ainoastaan uuden asetuksen mukaisesti, mutta aineen, seoksen tai sen aineosien *luokituksen* on oltava kemikaalin käyttöturvallisuustiedotteessa sekä nykyisellä että uudella tavalla seosten siirtymäajan 1.6.2015 loppuun saakka.

Vaarallisten aineiden luettelo

CLP-asetukseen sisältyy myös vaarallisten aineiden yhdenmukaistettujen luokitusten ja merkintöjen luettelo, ns. aineluettelo. Tässä luettelossa annetaan tietyille vaarallisille aineille EU-tasolla yhdenmukaistetut eli harmonisoidut luokitukset ja merkinnät, joita on noudatettava. Jos aine ei sisälly aineluetteluun, silloin valmistaja, maahantuoja tai jatkokäyttäjä luokittelee aineen itse säädöksiin perustuvien luokituskriteerien avulla. Vaikka Suomessa on vielä tällä hetkellä voimassa CLP-asetuksen aineluetteloa vastaava sosiaali- ja terveysministeriön asetus vaarallisten aineiden luettelosta ([509/2005](#)), kannattaa aineluettelossa mainitun aineen luokitus ja merkinnät katsoa 20.1.2009 alkaen joko CLP-asetuksen liitteen VI taulukosta 3.1 tai CLP-asetuksen liitteen VI taulukosta 3.2. CLP-asetuksen aineluettelossa aineiden nimet annetaan kuitenkin toistaiseksi vain englanniksi, ja siksi mainittua STM:n asetusta ei vielä kumota, vaan sitä tultaneen myöhemmin muuttamaan niin, että STM:n asetuksessa annettaisiin ainoastaan CLP-asetuksen aineluetteluun sisältyvän aineen nimi suomeksi ja ruotsiksi sekä aineen tunnistenumeroita. Aineiden nimet on tarkoitus myöhemmin lisätä CLP-asetuksen aineluetteluun kaikilla EU-kielillä, ja sen jälkeen STM:n aineluetteloasetuskin voidaan kumota kokonaan.

CLP-asetuksen aineluettelo on asetuksen liitteen VI taulukoissa 3.1 ja 3.2. Taulukko 3.1 sisältää luokitukset ja merkinnät uuden asetuksen luokitus- ja merkintäsäännösten mukaisesti, ja taulukko 3.2 nykyisen sääntelyn mukaisesti. Yritys voi edellä ja CLP-asetuksessa kuvattujen siirtymäaikojen mukaisesti valita kumpaa taulukkoa se käyttää. Taulukot sisältävät tällä hetkellä ns. ainedirektiivin liitteeseen I tehdyt tekniset mukautukset, eli harmonisoitujen luokitusten ja merkintöjen lisäykset ja päivitykset aina ainedirektiivin 29. tekniseen mukautukseen asti. EU:ssa on hyväksytty myös 30. ja 31. tekninen mukautus, jotka koskevat n. 800 ja 600 ainetta. Nämä uudet muutokset tullaan mahdollisesti sisällyttämään CLP-asetuksen aineluetteluun keväen 2009 aikana annettavalla CLP-asetuksen 1. teknisellä mukautuksella. Ainedirektiivin 30. ja 31. tekniset mukautukset on direktiiveinä hyväksytty, ja ne on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä, ks. [komission direktiivi 2008/58/EY](#) (30. mukautus) ja [komission direktiivi 2009/2/EY](#) (31. mukautus).

Lisätietoa: <http://www.reachinfo.fi> ja neuvotteleva virkamies Marilla Lahtinen, Sosiaali- ja terveysministeriö, puh. (09) 160 73922 ja ylitarkastaja Paul Kreuzer, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira), puh. (09) 7729 2465.